

פ:

עין משפט
גר מצודה

עַד אַ חַי פֿיראָ מה'י
עדות הלכה י (וס"ג)
מה'י נערה הלכה ו:
עַד ב ג ח'י פֿיראָ מה'י
עדות הלכה ב פֿיראָ
לח'י ר'ד טו"ש ע"ח מ'י
לד ס'י' כ' (וכרח' אלפס
פֿ"ג דמ'ל'י' ד' רס"א):

רבינו חננאל

א' בעי דימא כגון
שדחורכו בלא חתור
כ' עדיה ר' מאיר כ'
יוסי חמסין כרכמן.
א' וי' זכאן תרנאסו
העידם בברכות ר' ו'
אמר כבן וזאן חמסין
כרכמן. אמר רב יוסף
האכלי העל עורם שדחורכו
והסנאן חמסין וזאן העל
נהרגין ואן משלימן ממן
והזאן חמסין וזאן חמסין
החמסין שגאן להוים
נהרגין וזאן משלימן ממן
לבעל תפשות ליערם.
אמר רב יוסף חתור
וברכו לזאנו רוח ואחז
מפטיחין לזאנו לרעוט
רשע וכו' וזאן חמסין
אל תשה רשע עד. רבא
אמר חתור קרוב אל צמנו
ועדות חתור ספולתו חת'
אמר ארם משם צמנו
רשע וכו' אמר חתור

רבי יוסי אומר: לעולם אינו נהרג עד שיהיו פ' שני עריו מתרין בו. וא"ת והא' מן בבלו הן הגולין (מס' דף ט' ע"ב): רבי יוסי אומר: השומא נהרג מפני שהוא כמועד ומותרת בפרק קמא דמכות (דף י' ע"ב): פריך לה ומשני דההוא היינו (ב) כרבי יוסי בר יהודה:

בפלוגתא דבן זכאי. מימה

דמשמע דקאי' אלזי
דלמחר דכ"ע חוששין לעלו אייב לרבי
מזיר יאה נמי כ"ג א"ע דליתמכסה
בבדיקות דהא מבייג' שמה יבואו
עדים אחרים שזינה בין לפ"ה בין
לפרי"מ וי"ל דמזיר כגון דלמחר עת
סקדי לא יהי שם עד דלמחר וטעמא
דזינן בעשרים ופלגא דלפרי"מ דליי
כשהכחשו עדי האב הכחשה גמורה
א"כ'ג דליכא למיחש כסקדי אחריו
מ"מ איכא למיחש שמה יזיס את
עדי האב (א) בגון דלא וכוהשו ויפטר
נמי כ"ג א' נמי איירי דיש לבצל שני
ממי עדים המכחישים (א) את זו
בבדיקות דהו ליכא למיחש לר' מזיר
לעדים אחרים דלפוליו יבאו יח
מוכחשים מאלו בבדיקות וזינן איכא
למיחש לעדים אחרים דהכחשה
בבדיקות לאו כלום (א) נמי עדי
האב הימנו לעדי הכעל דלכוני
עלמא יוכא למיחש לאחריני וטעמא
דזינן דכ"ג' משום כדור אשונים
אפילו הימנו קודם גמר דל כל שכן
לאחר גמר דין דלתי טפי שפיר

דער כ"ג ו'לרבי מאיר לא שייך כבוד ראשונים דלא היה כאן מיוז
מיתה והתבטלו בדקיות: **ע"ר** האב נהנין ויפשיטין סמוך.
מיתה דלמאי נהנין דמנו אמרי לא חייב עדי הכעל בלא אלא
כיון הכעל ממון קלמתיין כיון שלא התרו כהן עדשים וממילא
בעו התראה וכה"ג אמרין לקמן בפרק היו בודקין (דף מא':
לחן) דלמור חכר אי"ל התראה עדי בערה המזרחית אין נהנין
מחור סיבולין למור לאסרה על צעלה בלא וי"ל דהכא שאני כיון
שידשים דלמס להרור אל האסר ידשים שיגרנו אומן אס ויחמו
דאי אפשר להיות זה בלא זה אבל האס לא ידעי שהיתה חכירה אי
נמי לא ידעי דחכר אי"ל התראה ואל דפרחי האס אלא אסר חכירה
למייאן לן (וכ"ר) ויסי י"ל יהודה דמיקטלא היכי משכחת לה האס:
דאי לשינוי כהן וידעי שיאי חכירה וידעי שחכר א"ל התראה:
סמוך לזה ונפשות לזה. הא דמקשה בפרק כיצד הרגל (כ"ה)
דף כ': ד"ה גריף דפטר השם אפילו בגדי דהד ובעדל הדח דמחם
דמקום אשר: **לרצונו** רשע חיו. ואשע"י דרנא על דעת דמחם
בפרק ו' גריר (לקמן דף מ.) האי כמו שער דמחם הוא ודמיא דלול
גבולות לחיטוין כיון שעובר להנאחו על דעת קונו כמו כן היה
עושה בשביל הנאח ממון ומעדי שער ואל דלמא היה (דף ס':)
המחזק על הערות כפר עלות פירש כקונטרס ואלא דלמא סהי
שנא על הערות אלא שאלו גם בעריות וממילא עמילן והאי

דקאמער ארבעטס כחפיה ופער היינט מענטש דמאגאן ער יאיד פל
פער מענטש דלירן מוקפן כ"כ וחשוב האטן אלס אריבער און יאיר
דמאשע פל דערנאך לאזן דעם וואס מערער ווערן פאקט דמאשע
הערנע שערנע לאזונס שפך הייז נראה לפרש דמאשע דערנאך יאיר
מאנא פארשן דלא מייסאל מחמת שנהא אלס מחמת שנהא טריפה
דלרנא פער דעם מאנא שיש עדים שערנע דלרנא דלא איז פאר
דענערנע דלרנא מאנא כחוס נקט לכסוף ארבע ורובע יאיר פאר
אכטי שילדן אלס עמנו וי"מ דמאשע ונרנע שערנע קרובים פאר
אף על פי שנהא קרוב ונרנע נמי כחסי ערוב אכטי

ואין אדם משים עצמו רשע. הקשה ר"י בר' מרדכי מדקדקא
אטקס היינו קטנים היינו פקלי עדות היינו נאמנים ואמר
אבל אנוסים מחמת ממונ אין נאמנים מט"ע אין אדם משים עצמו
וגיהמניהו במאי דקדמא שהיו אטוקין אבל לא מחמת ממונ ויראה
פלגין דיבורא בחד גופא פ"י בחד גופא כמו גירסתי את אשתי
כן אטוקין היינו מחמת ממונ שעל עצמו הוא מעיד כן דלי מהימנא
להרואן אף לפסד דלא מהימנן במאי דקדמא להרואן אלא פלגין דיבורא
מהימנן אשתי גופא ובמקמא לא מהימנן אלא פלגין לומר שרע אב
אבל ממנו ה"א מהימנן לומר שרע שור אחר אבל לא שורי דבשור
אבל דאמר לדידי ארסן בריהא דמהימנן שאלהו בריהא לא לא לר
עליה ברהא אלא לרהא דמטערסין להרואן אבל לא להרהא אפילו לא
יהי וסא פלגין דמהימנן להו במאי דאמרי כבד דימנן הוא זה היינו
שטות דרבנן דעדים שחמוצין על השטר נעשה מי שחוקקו עד
לשטקאן (גיטין דף כ"ט) פלגין דיבורא גבי עדכ אפדיא וסמכו בו
להסב כן הוא טובא בכל שטרות דעלמא דבנא אלא ובנא שטרות

דיני ממונות בשלשה פרק ראשון סנהדרין

וְאֵלֶּכָּה מֵעַשׂו שְׁנֵי אֲחִיךָ וְאֶחָד. כֹּשֶׁר עֲמַהֵם: שָׂרְאוּ בְּאֶחָד שֶׁפָּרַג
אֶת הַנֶּפֶשׁ. וּפְלִגְמָהּ דָּר' מֵאִיר וּרְבִנָּה נִמִּי בְּגוֹן שִׁמְלֵהוּ אֶחָד מִן הַשְּׂפֵשֶׁה
קִרְבּוֹ אוֹ פִּסְלוֹ וְזֵלָה וְשִׁמְתָּה ר' מֵאִיר סָבַר לֵה כִּד' וְיִסְרִי
דְּלִמָּר דְּרִינִי נִפְשׁוֹת לֹא שִׁנָּה הִפְרֵהוּ כִּי שִׁמְתָּה עֲדוּתוֹן בְּעֵלֵה וְיִסְרִי
סָבַר כִּי שִׁנָּה הִפְרֵהוּ כִּי שִׁנָּה דְּהִיבֵל דְּקִלָּה מִתְקַיִּים

ואחד שראו באחד
איבעית אימא בגון
לא התרו בה עדים
יוסי ורבנן ב"דחנן
אינו נהרג עד שיהו
שנאמר יעל פי שנים
בגון דאיתכחשו
בחקירות וקמפליגי
ורבנן דחנן מעשה
צי תאנים אמר רב
ידים שזינתה והביא
לעדי הבעל עדי
מין ממון חזר והביא
לעדי האב עדי האב
ממון לזה וגפשות
פלוגי רבעו לאונסו
להרגו לרצונו רשע
אל תשת רשע
קרוב אצל עצמו
רשע אמר רבא
פלוגי

מיתה לזה נאשה ומשולמין לזה נאכ לאו עליהו רמז בשלמין אלא
על הכעל שהרי על ידן הכעל בא לשלם נאכ דכל זמן שלא הביא
הכעל עדים שזימה תחתיו אינו מחייב בשלם מזה קלע על ידי
עמו דכאמרין נכתובות (דף מו.) דלא קרינא ביה ואם אחת הלא
זנו (והריב"ב) דכלאו עדים לא יחטולו הלקי איהו גמי לא מחייב אלא
אם כן הביא עדים שזימה והחטול: **והיוסם לעדי האב.** ה"ל
אחם מומים את אלו לומר שעמכם היו במקום פלוני והלא אחם
עמו הי"ם במקום פלוני: **עדי האב נהרגין.** שרלו להרוב עדי
הכעל: **ומשלמין ממון.** מזה כסף נפשו שבא לחייבו כשהרוב עדי
אם עדי: **ממון לזה.** לבעל: **לבעל נפשו.** לזה. והרגין בשביל
העדים דקסבר ר' יוסף כי פטר רחמנא מתחייב בנפשו מן
המשולמין היכא דמיתה וממון משום חד קאחו עליה: **פלוני רבטו.**
במשכב זכור: **לאונסו.** על כרתו: **הוא ואחר.** הנרבע הזה
כל להעיד עליו ואם יש אחר עמו נהרג הרובע על פייה:
אל תשא רשע עד. דאמיני (שמות כג) אל תשא רשע ויג': **רבא**
אמר. אין אדם נפסל לעדות בהודאת שיו דאדם קרוב אלל עמו
הלקי אין אדם יכול לשום עמו רשע כלומר על עדות עמו אינו נעשה
רשע שהרי מורה פסלה קרוב לעדות ונארג הרובע דפלגין דיבורא
ומהימנין ליה לגבי חבירה ולא מהימנין ליה לגבי ידיה לפסול לעדות:
פלוני

ריות חוץ מאשת איש דמלקין על לא טובה השמותה אי נמי תהם וקופקו כיב א"י הי"י יירו מוקפו ובשר גלותם אחרת ולא חריבם ו. וסם) נרבע יייל לפי שזהו פסול מחמת ששנה יסיון מוכח להלכותו כשר ואין שולחו כמו הרוג ועוד דברים גופים להעבד ראויה להעבד וגרלה דהם מגרבע לראינו פריך ואש"ג להעבד והו נמלא עד אחד מהן פסול ועדותן בטלה וק"ק ביו ייילו על עולמם דמגרבע לראינו דמריי ציה היו מצי למיפריך ייילו ויכ"ה הא תרבי ציה (שמות כ) מכה אציו ואמו וגו' ייילו למול דר"ר לקמן (דף קד. דה) ערות אציו ממש:

י"ב דכחכות (דף י"ח: וס) העדים שאמרו כתב ייני הוא זה אלנ
 י"ב כתב גמרה אל שני אלנ שאמרו טעוסים היינו מחמת נפשות
 ועד ורבה הוא דמסקי הסם הכי ויהא אלמא לן פלגין דיבורא
 יהא דכחכות תחא מתאן דמסקי ביש וטולין (י"ב דף קל: וס) אלנ
 פלגין דיבורא בחד גופא לומר דלא מהימן לשעבר ומהימן להבא
 ליה שהוא אנוס ויהמינה שהוא מחמת ממונ נאמן וכן פלוגי רבנן
 לומר שרבעו לאכסו דל"כ הוא פלגין דיבורא בחד גופא ובהקפת
 אלנ שרבעו מוכח מפלוני רבע שורי דאי הוא אמר' אדם צרמ
 ון שייך להקט ביה ארנן לרצון וכן מוכח שהוא דור (לקמן דף כה)
 והתעד דלמא ביה כהן נשיר אחותו והוא ואחר מעדיין שפליגי דה
 וקרה על עטלה אט"ס פגאש' באנוס ואע"י דבההיא דכחכות (דף
 אשפי' בלא טעמא דפלגין ועוד י"ב לומר דהסם בכחכות כיון דקיוס
 ב"ד"ל פלגין דיבורא לומר שאטקוס הוי מחמת נפשות ואע"י
 מחמת ויכסי קריון לך דיבורא רכא עממו קנה ויכסוי וכן דמי
 והרנ על י"ב צפי וכחכ וצפי נחמו ושאר עשרות ההיריב קיוס:

354

מסורת הש"ס

(א) מכות ו: (ב) לקמן ת.
מח. שם: (ג) רש"ל
(ד) ימות סה. [פ"ט].
(ה) לקמן י: כה. כמכות יח:
ימות סה: (ו) מח' ר"ח
כ"ג (ז) [ל' אלכ' דר']
(ח) נלמיט חספסות שס
ד"ה השודר. (ט) נכס"ל:
דקל.

תורה אור השלם

1. על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת לא יומת על פי עד אחד: דברים יז ו
2. לא תשא שמע שקרא אל תשת ידך עם רשע להיות עד חסד:

הגהות הב"ח

(א) תוספות ד"ה ר' יוסי
(ב) היינו ר' יוסי כ"ל
ואות כ' נחלק: (ג) ר"ה
כפולתא וכו' שמה יום א' את
עדי הלז והוי כמו דלא
הבחינושם ויגערן:
(ג) בא"ד לאו כלום הוא וי'
נמי:

מוסף רש"י

בְּרֹקְצֵי חֲאנִים. שֶׁהֵם
מַתְנִים עָלֵי סִהְרָת הַתּוֹרָה
וְהַלָּלוּ וְדַקְּקוּ עַל שֶׁלֹּא הָלַכְתָּ
עֲלֵיהֶם בְּכֵן לֹא דָקְקוּ.
עֲקָרָהּ, וְזֶה הַפֶּסֶחַ מֵאֵס
הַיִּצְחָר לְחֵלֶן (דְּמִתָּה ח.ת.)
מִשְׁמָרְטֵן הַלְּהִרְגוּ. וְהַלָּלוּ
הַיִּבְרֵעַ (יְבוּחַת כּהנא). וְאֵין
אִרֵם מִשְׁמֵר עֲצֻמּוֹ רִשְׁעוֹ.
אֵין אִרֵם מִשְׁמֵר אֵל עֲדוּתוֹ
עֲדוּתוֹ אֵל עֲדוּתוֹ לִישָׁת
רִשְׁעוֹ, וְהָא דְקָרִיל דְּהִלָּתָה
עֵל מִכָּל עֲדֵי דְמִי, הֵם
מִלֵּי לְחִינּוּת אֵל לְקִפּוֹס
וְלִשְׁמֵר מִתְּקִלָּה וְלִשְׁכַּל לֹא
עֵל (כּהנא). דִּקְרָא אֵין קִרְבֵּי
מִשְׁרֵי לֹא לִשְׁמֵר וְלֹא לְחִינּוּס
וְהֵם קִרְבֵּי אֵל עֲדוּתוֹ (דְּמִתָּה
כּהנא).